

จิตรลดา จันทศิลา, วรารคณา จันทรสุข, ธนรัตน์ ชิวเรองโรจน์, ภัณฑิลา ทวีวิทยาการ

ทีมตระหนักสูสถานการณ์ (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

ทีมตระหนักสูสถานการณ์ กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา จากเครือข่ายงานสาธารณสุขทั่วประเทศ พบโรค ภัยสุขภาพ และเหตุการณ์ที่สำคัญในสำปดาห์ที่ 15 ระหว่างวันที่ 9-15 เมษายน 2566 ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. โรคพิษสุนัขบ้าเสียชีวิต จังหวัดสุรินทร์ พบผู้ป่วยเพศชาย อายุ 55 ปี อาชีพรับจ้างทั่วไป หมู่ 12 ตำบลตาดุม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ เริ่มป่วยวันที่ 11 เมษายน 2566 มีอาการไข้ กลืนน้ำไม่ได้ มีน้ำลายไหล และโตนลมไม่ได้ วันที่ 12 เมษายน 2566 ญาตินำส่งโรงพยาบาลเอกชน แกรับฉุนหมึกกาย 37.6 องศาเซลเซียส มีอาการกล้ามเนื้อ กลัวแสง กลืนลำบาก ผุดลุกผุดนั่ง หมดน้ำลาย กระวนกระวาย ลูกกลืนกลืน กล้ามเนื้อกระตุก หายใจลำบาก อาละวาด และมีอาการคันรอบแผลที่ถูกสุนัขกัด ได้รับการวินิจฉัยเบื้องต้นสงสัยโรคพิษสุนัขบ้า ส่งต่อรักษาที่โรงพยาบาลสุรินทร์ และเสียชีวิตวันที่ 14 เมษายน 2566 ส่งตัวอย่างปมรากผม สมอน้ำลาย ตรวจด้วยเทคนิค RT-PCR พบผลบวกต่อเชื้อไวรัสโรคพิษสุนัขบ้า ประวัติสัมผัส วันที่ 14 มกราคม 2566 ถูกสุนัขที่ตนเลี้ยงไว้กัดที่มีขอวาและแขนขา มีเลือดออก ต่อมาสุนัขถูกฆ่าตาย สุนัขได้ฉีดวัคซีนพิษสุนัขบ้าเมื่อปี 2563 ผู้ป่วยล้างแผลด้วยน้ำเปล่า ไม่ใส่ยาฆ่าเชื้อ ซ้ำยามารับประทานเอง วันที่ 16 มกราคม 2566 ไปรักษาที่โรงพยาบาลสังขะ ไม่ได้ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ไม่มีผู้สัมผัสโรคจากสัตว์ตัวเดียวกัน แต่มีผู้สัมผัสน้ำลายผู้ป่วย 5 ราย เนื่องจากตีมน้ำแก้วเดียวกับผู้ป่วย

การดำเนินการ

1. ทีมสอบสวนโรค สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 9 จังหวัดนครราชสีมา และ PM โรคพิษสุนัขบ้า วางแผนลงพื้นที่สอบสวนโรคร่วมกับ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์

2. เฝ้าระวังกลุ่มผู้สัมผัสโรคทั้ง 5 ราย โดยจำแนกลักษณะการสัมผัส และระยะเวลาที่สัมผัสผู้ป่วยยืนยัน เพื่อให้แพทย์พิจารณาการให้วัคซีนป้องกันหลังสัมผัสโรค

2. การประเมินความเสี่ยงของการระบาดของโรค mpox ในประเทศไทย ช่วงเดือนเมษายน 2566

จากสถานการณ์การระบาดของโรค mpox ในภูมิภาค

western pacific ได้แก่ ญี่ปุ่น ไต้หวันและเกาหลีใต้ ที่เริ่มมีการระบาดมาตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ 2566 และสูงขึ้นในช่วงเดือนมีนาคม 2566 อย่างไรก็ตาม ขณะนี้ยังไม่มีข้อมูลปัจจัยเสี่ยงและช่องทางการติดต่อหลักในประเทศดังกล่าวแต่ส่วนใหญ่เป็นการติดเชื้อในประเทศ โดยในประเทศญี่ปุ่นพบผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 20-60 ปี

สถานการณ์โรคในกลุ่มประเทศ Western pacific สอดคล้องกับการพบผู้ป่วย 3 รายในประเทศไทยในช่วงเดือนมีนาคม 2566 ซึ่งทั้ง 3 รายไม่มีความเชื่อมโยงกันอย่างชัดเจน แต่ทั้งหมดคาดว่าติดเชื้อในประเทศไทย ดังนั้น ในช่วงเทศกาลสงกรานต์มีการเดินทางระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น ทั้งชาวไทยเดินทางไปต่างประเทศในช่วงวันหยุดยาว และชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาในประเทศไทยเพื่อท่องเที่ยวและร่วมงานเทศกาล อาจส่งเสริมให้มีการแพร่ระบาดของโรคมากขึ้น ดังนั้นความเสี่ยงในการระบาดของโรค mpox ในประเทศไทยในช่วงเดือนเมษายน 2566 ยังคงอยู่ในระดับสูง

เนื่องจากสถานการณ์โรค mpox จำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนในกลุ่มประเทศ Western Pacifics ซึ่งสอดคล้องกับการพบผู้ป่วยเพิ่มขึ้นในประเทศไทยช่วงเดือนมีนาคมที่ผ่านมา จึงควรมีการสื่อสารข้อมูลสถานการณ์โรครดังกล่าวเพื่อให้ประชาชนรับทราบ และมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการป้องกันการติดโรค กรมควบคุมโรคควรมีการเฝ้าระวังสถานการณ์อย่างใกล้ชิด และพิจารณายกระดับการตอบสนองหากมีความจำเป็น

สถานการณ์ต่างประเทศ

เกาหลีใต้ยกระดับการแจ้งเตือนวิกฤตฝีดาษวานร เป็น “ระดับ 2 ความระมัดระวัง”

วันที่ 12 เมษายน 2566 ศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคประเทศเกาหลีใต้ ได้จัดการประชุมประเมินความเสี่ยงและประกาศ

เพิ่มระดับการแจ้งเตือนวิกฤตโรคฝีดาษวานรจาก “ระดับ 1 Attention” เป็น “ระดับ 2 Caution” เนื่องจากแม้ว่าอุบัติการณ์ทั่วโลกจะลดลง แต่การระบาดยังคงแพร่กระจายในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ญีปุ่น ไต้หวัน และสถานการณ์ที่ความถี่ในการเกิดเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิม โดยเฉพาะล่าสุดพบผู้ป่วยยืนยัน 3 ราย ภายในหนึ่งสัปดาห์ในเกาหลีใต้ สำหรับประเทศญี่ปุ่นนั้น ปี พ.ศ. 2565 มีรายงานผู้ป่วย 22 ราย และในปี พ.ศ. 2566 (ถึงวันที่ 11 เมษายน 2566) มีรายงานผู้ป่วยแล้ว 98 ราย โดย 97 รายน่าจะเป็นการติดเชื้อในประเทศ เนื่องจากไม่มีประวัติเดินทางต่างประเทศก่อนมีอาการป่วย โดยจำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้นตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ เป็นต้นมา และตั้งแต่เดือนมีนาคม เป็นต้นมา มีรายงานผู้ป่วยไม่ต่ำกว่า 10 รายต่อสัปดาห์ ส่วนในประเทศไต้หวันนั้น ในช่วงปีนี้มีรายงานผู้ป่วยแล้ว 21 ราย (จนถึงวันที่ 11 เมษายน 2566)

เพื่อให้สอดคล้องกับการยกระดับการแจ้งเตือนวิกฤตโรคฝีดาษวานรที่ได้เพิ่มมาตรการรับมือ เช่น ยกกระดับหน่วยเฉพาะกิจโรคฝีดาษวานรที่ปฏิบัติการอยู่ในปัจจุบัน เป็นระดับส่วนกลางโดยมี

ผู้อำนวยการศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคประเทศเกาหลีใต้เป็นหัวหน้า และรัฐบาลท้องถิ่นกำลังเพิ่มมาตรการรับมือ มีการวางแผนทีมกักกันระดับภูมิภาคในพื้นที่ระบาดและพื้นที่ใกล้เคียง

ไต้หวันรายงานผู้ป่วยโรคหัดนำเข้ารายแรกในปี 2566 : CDC

วันที่ 11 เมษายน 2566 ไต้หวันได้รายงานผู้ป่วยโรคหัดนำเข้าครั้งแรก ในปี พ.ศ. 2566 โดยประเทศต้นทางคือ ประเทศไทย ผู้ป่วยเป็นชาย อายุ 30 ปี ซึ่งเดินทางมาประเทศไทย เมื่อวันที่ 17-22 มีนาคม 2566 เริ่มป่วยมีไข้และผื่นขึ้น วันที่ 3 และ 5 เมษายน 2566 เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลและออกจากโรงพยาบาลแล้ว จากการติดตามผู้สัมผัสใกล้ชิดทั้ง 36 ราย ไม่พบผู้สัมผัสใกล้ชิดที่แสดงอาการน่าสงสัย และจะดำเนินการเฝ้าระวังอาการต่อจนถึงวันที่ 23 เมษายน 2566 รายนี้เป็นผู้ป่วยโรคหัดรายที่ 2 ตั้งแต่มีการระบาดของโควิดตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2563 เป็นต้นมา และเป็นผู้ป่วยนำเข้ารายแรกของไต้หวันในปี พ.ศ. 2566